

PRO Actiunea Catolica Romana

Roma - Anul XIII

Tribuna libera pentru unirea Bisericilor fundata in 1955 de
CONSTANTIN DRAGAN

Ianuarie 1968 - N. 136

O calatorie a Papii in America Latina?

S'a vorbit insistent in primavara trecuta de o calatorie a Papii in America Latina. Astazi acest nou obiectiv pastoresc al lui Paul VI a fost daca nu direct confirmat, in orice caz dat ca foarte probabil de catre Presedintele Comisiei Pontificale pentru America Latina, Monsinior Antonio Samore.

Intrebat de un ziarist, in cursul unei conferinte de presa, in care a ilustrat programul conceput si realizat de Vatican in ultimii noua ani in favoarea Tărilor din America Latina, dacă e probabilă o călătorie a Papii in acest important « teritoriu de misiune », cu ocazia Congresului euharistic mondial ce se va ține in August 1968 la Bogotă, in Columbia, Monsinior Samore a spus:

« O călătorie a Sfântului Părinte in America Latina ar avea desigur consecințe cu adevărat hotărâtoare pentru Biserica în această parte a lumii ».

Adevărul e că dacă există azi un sector al lumii catolice asupra căruia se concentrează atenția (și preocupările) Vaticanului, acesta e desigur continentul latino-american.

Cu cele 230 milioane de botezați America Latina constituie azi o treime din populația catolică a lumii. Ținând seamă de această cifră și de infiltrațiile ateismului marxist in acest sector al catolicismului, e ușor de înțeles enorma importanță pe care Sfântul Scaun o acordă recuperării pozițiilor pierdute și promovării unei energice acțiuni religioase și sociale, in măsură să combată efectele pe zi ce trece mai îngrijorătoare ale pro-

pagandei de descresținizare a spațiului latino-american.

Acțiunea aceasta e de fapt in plină desfășurare, și nu de ieri. Greutățile pe care le întâmpină însă Bisericile catolice locale sunt imense, și aceasta datorită in primul rând mizeriei negre in care se sbate populația acestor țări. Biserica a fost prima care și-a dat seamă de necesitatea urgentă a unei intervenții masive de asistență spirituală și chiar materială in aceste zone, capabilă să neutralizeze fermentii revoluției, altfel imposibil de evitat.

In conferința sa de presa Monsinior Samore a amintit etapele acestei acțiuni pe un parcurs de noua ani, și soluțiile propuse de Pius XII, de Ioan XXIII și de Paul VI pentru rezolvarea gravelor și multiplelor probleme latino-american. Intra altele, invitația adresată de actualul Papă episcopilor acestor Țări in una din ședințele Conciliului Vatican II, de a renunța — după exemplul episcopului de Talca, Monsinior Larraín — la toate proprietățile fundiare ale Bisericii.

In acel discurs Paul VI insistase asupra necesității unor « reforme adânci de structură » și a unei, profunde transformări a societății », trasând in linii mari programul de activitate al Comisiei pontificale pentru America Latina instituită in 1954 de Pius XII.

Nu mai puțin preocupat de soarta catolicismului in acest sector al lumii era Ioan XXIII, care până și pe patul de moarte vorbea colaboratori-

lor săi de « munca uriașă pe care Biserica va trebui să o înfrunte dacă nu vrea să piardă, poate in cursul unei singure generații, ceea ce activitatea misionară a realizat in zeci de ani de sacrificii de tot felul ».

Două trebuiau să fie orientările acestei acțiuni de recuperare religioasă și socială a Americii Latine: una internă, privind reorganizarea cadrelor bisericesti locale, cealaltă externă, consistând dintr'un plan de ajutorare materială la a cărui realizare practică întreaga Biserică era chemată să colaboreze.

Cardinalul Samore a ținut să sublinieze « natura pur religioasă a acestei acțiuni de solidaritate, și lipsa oricărei intenții ideologice, politice sau economice din partea țărilor de proveniență a acestor ajutoare ».

Primul obiectiv al Bisericii, in această vastă acțiune de solidaritate e acela al sporirii vocațiilor preotesti. Se face încă odată apel la forțele spirituale, la om, in munca aceasta uriașă de transformare a unei societăți însetată de dreptate, contrapunând mărturia evanghelică soluțiilor violente », a spus Monsinior Samore.

Pentru ca această operă de transformare să se poată realiza in toate domeniile, Biserica își îndreaptă privirea in primul rând la om, postulând respectul personalității sale. Răsboaiele, gherila nu sunt soluții constructive. Nu de revoluție are nevoie America Latina și Țările cu o dezvoltare economică insuficientă, ci de evoluție. Eu nu împărtășesc părerea acelor care cred că violența poate rezolva problemele Americii Latine ».

Rugăciunea Papii

«Pacea inimilor» conditie a pacii politice

Mesagiul in cheie strict spirituală acela adresat « popoarelor lumii și tuturor oamenilor de bună voință » de Sfântul Părinte Paul VI cu ocazia Crăciunului.

Temă a discursului pacea; dar nu pacea politică și diplomatică, atât de greu de realizat și de păstrat fără o temeinică pregătire spirituală, fără o « pace a inimilor », care să înlăture din calea « păcii exterioare » piedicile pe care le constituie egoismele, lăcomia și desordinea morală.

Si ce este această « pace a inimilor », pe care Paul VI și-a construit întregul discurs, dacă nu « pacea adusă de Christos oamenilor, ca încoronare a darurilor primite de ei odată cu viața? »

« Noi vorbim des despre pace — a spus Papa — dar vorbim de obicei de o pace între națiuni, între clasele sociale, între membrii comunității omenești; vorbim de pacea exterioară, de pacea politică, militară, socială, comunitară; de aceea, adică, privitoare la dreptul echilibrul al raporturilor dintre oameni ».

« Astăzi, însă, îndreptățiti de spiritualitatea Crăciunului, vrem să vă invităm să considerați o altă pace: pacea interioară și personală pe care fiecare suflet omenesc ar trebui și ar dori să o obțină, ca lumină a conștiinței proprii, ca expresie sintetică și superioară a personalității proprii, ca rădăcina intimă și fecundă a păcii exterioare ».

« Pacea inimii — atrage atenția Papa — nu trebuie confundată cu resemnarea pasivă, cu abandonarea la un fatalism invincibil care presupune renunțare la luptă; acestea nu sunt decât « surrogatele » adevăratei păci sufletești, care nu se lasă turburată de potrivnicile contingente ale vieții ».

« Omul modern e in general lipsit de această pace interioară pe care încearcă să o înlocuiască cu « surrogatele » ei care îl privează de posibilitatea unui contact intim cu propria sa conștiință, și spiritualul ».

« Pacea inimii e totuși posibilă, e aproape, ne este acum oferită, ca un

mare dar de Crăciun » — spune Papa. Si cine va primi acest dar, dacă nu « cei care suferă; cei însetați de dreptate; cei care își petrec nopțile căutând adevărul in cărți; cei care își fac un scop de viață și o misiune din buna cărmuire a lumii, și cărora Papa le spune că speranța lor că oamenii își vor da într'o zi seama că pot și trebuie să se iubescă unii pe alții și să renunțe la o înarmare care ar putea duce la riscuri nebunești și fatale, nu e zadarnică ».

Pacea exterioară — afirmă in continuare mesagiul de Crăciun al Papii — decurge și depinde de pacea interioară. Pentru ca să se poată realiza in evenimentele istoriei și in instituțiile civile, ea trebuie să existe mai întâi in suflete ».

« Calca spre o asemenea pace poate fi lungă, fiindcă drumurile inimii sunt lungi și deseori aspre și grele; sunt individuale; sunt schimbătoare. Dar aceasta face parte din drama omeniilor, pe care Crăciunul vine să o îmbogățească cu forțe pozitive care, prin însăși natura lor, pot oferi deslegări problemelor noastre ».

Da, fiindcă pacea e ordine, iar ordinea presupune o perfecțiune a raporturilor. Si dintre toate raporturile de care existența omenească are nevoie, primul și cel mai indispensabil e raportul cu Dumnezeu ».

A renunța la acest raport cu Dumnezeu înseamnă « a stinge lumina vieții noastre », care e « constituțional legată de Dumnezeu ».

Fără Dumnezeu totul devine intu-

nerec, nimic; fiindcă Dumnezeu e fericirea noastră. Dumnezeu e viața. A fi uniți cu El, a fi împăcați cu El, a face parte din planul voinței sale, înseamnă realizarea păcii noastre interioare. Pacea cu Dumnezeu, izvor al forței morale, al corectitudinii, al înțelepciunii fundamentale, e temelia păcii cu oamenii ».

N.r. Ca in fiecare an, Sfântul Părinte a adresat popoarelor lumii tradiționalele urări de Crăciun in limbile respective ».

Mulți români, care asteptau cu înfrigurare să audă pronunțate și în română aceste urări, au rămas surprinși și desamăgiți de excluderea țării lor din coroana națiunilor spre care s'a îndreptat gândul Papii ».

E drept că față de anii trecuți anul acesta limbile in care Paul VI și-a exprimat urările au fost mai puține; dar — ne îngăduim să spunem revendicând un primat de filiație romană țării noastre — era, poate, mai natural ca gândul Papii să se îndrepte spre România, unde există încă o Biserică a tăcerii și a catacombelor, care in ciuda a 20 ani de persecuții și de suferințe a rămas credincioasă Romei, decât spre o Rusie atee și care din ateism a făcut o știință și o paradoxală... religie de partid ».

Si cu atât mai naturală putea apărea precedența preferențială acordată României in clima actuală de încercări ale Vaticanului de a restabili vechile raporturi de prietenie cu Tara noastră ».

Nu știm care e « mecanismul » acestor urări poliglotte. Bănuim însă că toate aceste formule augurale sunt pușe la dispoziția Sfântului Părinte de colaboratorii săi de diferite limbi ».

Noi românii avem in Vatican cel puțin patru preoți funcționari ai diferitelor Congregații și instituții, și care se bucură de toată stima și aprecierea superiorilor lor. Refuzăm să credem că dintre toți preoții străini care lucrează in Vatican singurii cărora li s'a refuzat ocazionala colaborare cu Papa la enunțarea formulărilor augurale tradiționale ale Țării lor au fost preoții români ».

Vizita Presedintelui de Consiliu si a Ministrului de Externe al României la Papa

La încheierea vizitei sale oficiale in Italia Președintele Consiliului de miniștri al României, Ion Gheorghe Maurer, a fost primit in audiență particulară de Papă. La audiență, care a avut loc in biblioteca particulară a Sfântului Părinte, au asistat Ministrul de Externe al României, Cornel Mănescu și ambasadorul la Roma Ing. Corneliu Burtică. Din partea Sfântului Scaun au fost prezenți la convorbire Secretarul Consiliului pentru Afacerile Publice ale Bisericii, Monsinior Agostino Casaroli și Secretarul Sacrei Congregații a Bisericilor orientale, Monsinior Mario Brini.

Comunicatul oficial al Vaticanului precizează că « in cursul întâlnirii a avut loc un schimb de idei asupra mijloacelor capabile să restabilească o bună înțelegere între popoare, și asupra problemelor privitoare la menținerea păcii in lume și la aplanarea conflictelor in sânul conviețuirii omenești, cu renunțarea la folosirea forței și cu un angajament de încredere și de respect reciproc ».

« Sanctitatea Sa — continuă comunicatul întâlnirii — și-a întreținut înaltul oaspete asupra situației actuale a Bisericii catolice in România, exprimându-și in repetate rânduri sentimentele de mare dragoste și pretuire față de nobilul popor român ».

La sfârșitul convorbirii, care s'a desfășurat într'o atmosferă de cordială deferență, Sanctitatea Sa a oferit D.lui Ion Gheorghe Maurer o ediție rară din 1763, in trei volume, a Operei Omnia a lui Virgiliu, cu stampe originale, cum și o serie a medaliei anuale a Pontificatului.

De asemeni au fost înmăunate medalii ale Pontificatului Ministrului de Externe Mănescu și Ambasadorului Burtică.

La rândul său Dl. Președinte al Consiliului a dăruit Sfântului Părinte o prețioasă icoană românească din 1700, reprezentând Sfânta Treime, și o înregistrare discografică a operii lirice « Oedip » de compozitorul român George Enescu.

Președintele Consiliului de Miniștri al României și Ministrul de Externe, care au fost primiți, in curtea San Damaso, de un Camerier Secret de capă și spadă, au fost întâmpinați,

in Sala Clementină, de Maestrul de Cameră al Sanctității Sale, em. Sa Monsiniorul Mario Nasalli Rocca di Corneliano.

Audiența a durat o oră.

După ce au părăsit apartamentul pontifical, Președintele Maurer și Ministrul de Externe Mănescu au coborât in prima lojă a palatului apostolic, pentru o scurtă întâlnire cu Em. Dl. Cardinal Amleto Giovanni Cicognani, Secretar de Stat al Sanctității Sale, fiind primiți, la intrarea apartamentului, de Monsinior Giovanni Cheli, Consilier de Nunțiatură.

Însfârșit, cei doi bărbați de Stat au cerut să viziteze Capela Sixtină.

Curia Romana pe calea innoirii radicale

Cardinalul Alfredo Ottaviani, una din figurile cele mai reprezentative ale Curiei Romane, a prezentat Papii demisia sa dela conducerea Congregatiei pentru Doctrina Credinței. Demisia a fost acceptată. In locul Cardinalului Ottaviani a fost numit cardinalul jugoslav Seper. Stirea, publicată de oficiosul Vaticanului, «L'Observatore Romano», și generos comentată de întreaga presă, a fost un adevărat fulger din cer senin pentru opinia publică, chiar dacă amara «pilu» e îndulcită de calda scrisoare de mulțumire adresată de Papă Cardinalului demisionar pentru lungă și rodnică sa activitate în Curie și pentru neclintita sa fidelitate față de cei cinci Papi sub care a servit Biserica.

Cardinalul Ottaviani, care s'a impus în stîmă și respectul întregii lumi catolice pentru lămurirea și clarificarea de luptător al cauzei lui Christos și al tradiției, iese din scena evenimentelor care astăzi frământă Biserica într-un moment în care prezența sa la cămașă instituției îndreptat al credinței era mai necesară ca oricând.

Ocupa de 40 ani locul acesta de mare răspundere în Curie. Numit, la abia 38 ani subsecretar al afacerilor bisericești extraordinare, un an mai târziu trece la Secretariatul de Stat, ca substitut. In 1935 intră să facă parte din conducerea Sfântului Oficiu (actuala Congregatie a Doctrinei Credinței) cu titlul de asesor. Pius XII îl creiază Cardinal în 1953, iar Ioan XXIII îl numește pro-prefect al Sfântului Oficiu.

"Operatia Curia,, continua

Cum era de prevăzut, demisia Cardinalului Ottaviani nu era decât începutul unui vast proces de innoire a aparatului conducerii centrale a Bisericii catolice. Si de fapt: «exemplul» Cardinalului Ottaviani a fost urmat de Cardinalii Giacomo Lercaro, Președinte al Comisiei pentru Reforma Liturgică, și Arcadio Maria Larraona, prefect — până ieri — al Congregatiei Riturilor.

Amândoi Cardinalii — informa comunicatul Vaticanului — au cerut Papii să fie dispensați de răspunderile care le-au fost încredințate.

Exact ca în cazul demisiei Cardinalului Ottaviani observatorii «operației Curia» încearcă acum să-și explice adevăratele motive ale noului «retrageri».

Conducerea celor două decastere — informează același comunicat — a fost încredințată Cardinalului elvețian Benno Gut.

Concentrarea conducerii celor două organisme în mâna unui singur om e interpretată ca singura măsură posibilă pentru stabilirea unui acord și a unei colaborări eficiente între tradiționala și conservatoarea Congregatie a Riturilor și revizionistul Consiliu.

Contrastul acesta «instituțional» era accentuat de punctele de vedere diametral opuse ale respectivilor «responsabili»: credincios tradiției, în cea mai ortodoxă expresie a sa, Cardinalul Larraona; (colaboratorii săi susțin că n'ar fi pus odată piciorul în aula unde se întrunea Consiliul pentru «masacrarea» Liturgiei); inovator și progresist «iconoclast» (cum

Om de o exemplară cinste sufletească și coerență, acțiunea sa a fost inspirată de cea mai mare fidelitate față de Biserica și de papalitate, și de o atitudine totdeauna intransigentă față de «dușmanii lui Christos».

Au rămas celebre discursurile Cardinalului Ottaviani împotriva primelor încercări de «deschidere spre stînga» ale actualului guvern și împotriva «comuniștilor de sacerescie», cum definea catolicii disponibili colaborării cu marxiztii.

Acceptarea demisiei sale e cu atât mai surprinzătoare cu cât, nu mai departe decât în Martie 1967 Paul VI îi respinsese, cu o caldă scrisoare de încurajare și de elogii, demisia prezentată atunci. O altă recentă dovadă a încrederii și stimei de care se bucura e însărcinarea primită dela Paul VI de a presida comisia specială pentru studierea problemei limitării nașterilor. Intransigența Cardinalului privind la unele aspecte de fond ale delicate probleme avea să facă necesară o dublă redactare a raportului comisiei: una — exprimând atitudinea majorității — preconiza unele concesii; cealaltă, inspirată de însuși Cardinalul Ottaviani, manifesta punctul de vedere tradițional al Bisericii asupra acestei probleme. Nu era desigur prima «ciocnire» a Cardinalului fidel tradiției și dogmelor Bisericii cu inovatorii și revizioniztii acestei tradiții, de atâtea ori chemați de Papă la respectul sfintei moșteniri pe care se întemeiază perenitatea Bisericii și rolul ei de far neclintit în furtunile și fluctuațiile istoriei.

nu odată a fost definit de cei care nu-i iartă eliminarea cântului gregorian și a muzicii tradiționale din noua Liturgie și înlocuirea limbii latine cu limbile naționale) Cardinalul Lercaro.

Si cum se putea pune capăt acestei situații dacă nu punând în fruntea celor două Instituții un om care să reprezinte clasică, înțeleaptă «cale de mijloc» între cele două poziții extreme? Membru (moderat) al Consiliului pentru Reforma Liturgică încă de la instituirea sa în 1964, și fost «general» al ordinului benedictin, Cardinalul Gut, chemat de Papă să conducă cele două importante decastere, întrunește calitățile necesare pentru a fi acceptat de ambele «tabere»: provenind din viața monahală e pătruns de esența cea mai pură a tradiției; în același timp, contactul său direct și prelungit cu instanțele de innoire a liturgiei (care, fiind un rit comunitar, necesită un limbaj mai accesibil decât până acum massei credincioșilor — afirmă susținătorii «noului curs» liturgic — ia dat posibilitatea unei juste aprecieri a limitelor consimțite de această revizuire a ritului sacrificial.

Spunea, comentând «abila și de parte văzătoare strategie» a Papii Paul VI un tânăr preot catolic:

«In sfârșit mergem spre unificarea Curiei. Nu vom mai avea o Curie «veche» și una «nouă», în polemică una cu alta, ca în familiile rău combinate în care părinții nu reușesc să cadă de acord asupra educației copiilor lor.

Conflictul din Vietnam tema centrala a convorbirilor dintre Paul VI si Presedintele Statelor Unite

Convorbirea Președintelui Statelor Unite, Lindon Johnson, cu Papa — cea mai lungă dintre vizitele șefilor de Stat străini în Vatican — a fost fără îndoială evenimentul central al recente vizite a Președintelui american la Roma.

Scopul actualei întâlniri cu Papa — cum însuși Președintele Johnson a declarat ziaristilor la sosire — era acela de «a căuta împreună cu Sanctitatea Sa o soluție de realizare și de prazervare a păcii».

«Pacea — a spus Lindon Johnson — e misiunea și preocuparea constantă a Pontifului Roman, așa cum e pentru sute de milioane de oameni în întreaga lume. Biserica pe care el o conduce și puterea morală pe care o exercită sunt elemente care trebuie folosite în construirea unui viitor fără rasboaie».

«Cand vom reuși să eliminăm violența, lacomia, ambiția necontrolată, vom putea împlini o misiune care trebuie înfruntată urgent; aceea de a da pâine celor înfometate, de a-i instrui pe cei fără carte, de a vindeca bolnavii.

Convorbirea Papii cu Președintele Johnson a avut loc în biblioteca particulară a apartamentului papal, în prezența Cardinalului Secretar de Stat, Amletto Cicognani, a Secretarului Congregatiei pentru Afacerile extraordinare bisericești, Monsinior Casaroli, a interpretului pontifical, Monsinior Marcinkus și a consilierului personal al Președintelui Johnson, Jack Valenti.

Președintele Johnson a expus Papii un recent proiect al său pentru rezolvarea conflictului în Vietnam. Comunicatul difuzat de Vatican subliniază că întâlnirea «a corespuns dorinței

comune a Sfântului Părinte și a Președintelui Johnson de a examina câteva dintre problemele de mai mare actualitate cu privire la conflictul din Sud-Estul asiatic».

Sfântul Părinte — precizează comunicatul întâlnirii — a prezentat câteva cereri și sugestii, în legătură cu modul cel mai potrivit — după părerea sa — de a înfrunta problema păcii în Vietnam, pe care Sanctitatea Sa o urează călduros.

«Augustul Pontif a scos de asemenea în evidență necesitatea unei cooperări urgente și a solidarizării internaționale în toate domeniile, în special în sectorul asistenței și al ajutoarelor în favoarea țărilor în proces de dezvoltare, lăudând realizările obținute și vastele programe dispuse în sensul acesta de Statele Unite ale Americii».

Revelatiile volumului IV al Actelor si Documentelor secrete ale Vaticanului

In cursul unei foarte populate conferințe de presă a fost «prezentat» publicului volumul IV al seriei «Acte și Documente ale Sfântului Scaun referitoare la al doilea război mondial».

Cartea, de enorm interes pentru revelațiile pe care le conține cu privire la atât de discutatul pontifical al lui Pius XII, e o panoramă a evenimentelor istorice și politice ale primului an de război al Italiei, adică al perioadei Iunie 1940 - Iunie 1941, dela intrarea Italiei în război, după căderea frontului aliat occidental, la începutul ofensivei germane în Rusia.

Patru sute sunt documentele cuprinse în acest volum, în mare parte referitoare la situația italiană și la încercările Vaticanului de a mijloci tratative de pace între Italia și frontul politic aliat.

Deosebit de interesant este, între altele, documentul referitor la întâlnirea ambasadorului britanic la Sofia, Rendell, cu nuntial apostolic în Bulgaria, Monsinior Mazzoli, al cărei scop era acela de a sugera Sfântului Scaun să facă un demers pe lângă guvernul italian pentru a-l convinge de posibilitatea ieșirii din conflict printr-o înțelegere cu Anglia, care, pentru Italia, putea fi nu numai «onorabilă», ci chiar «avantajoasă». Momentul era destul de critic pentru Italia. Era epoca dezastrului italian în Albania și al distrugerii aproape totale a bazei navale dela Taranto de către aviația britanică.

Mussolini hotărâse însă să continue lupta alături de aliatul german.

Raportul Nuntialului apostolic la Sofia sosise tocmai la Roma, când un ordin de zi al marelui Consiliu al fașismului, datat 2 Ianuarie 1941, proclama continuarea războiului împotriva «plutocrației» aliate, până la victorie.

După o lungă constatare cu colaboratorii săi cei mai intimi, Pius XII decidea renunțarea la pasul diplomatic sugerat de Anglia.

Alte încercări de a smulge Italia din conflict, prin mijlocirea Vaticanului, sunt documentate de «Actele» privitoare la întâlnirea dela Berna dintre ambasadorul Angliei și Nuntial apostolic în Elveția, Monsinior Bernardini, și la propunerile făcute aceluiaș reprezentant diplomatic al Vaticanului de ambasadorul Franței, Bernard.

Nu mai puțin interes prezintă seria de rapoarte ale delegatului apostolic în Statele Unite, Monsinior Cicognani, din care reiese clar că opinia publică americană era convinsă că Italia putea ieși din război fără prea mari riscuri. Convingerea aceasta era de altfel împărtășită și de Președintele Roosevelt, care, în cursul unei întâlniri avute cu Mons. Cicognani, făcuse aluzie la unele «concesii concrete» care ar fi trebuit să înlesnească o eventuală inițiativă de pace a guvernului dela Roma.

Dar paginile cele mai interesante ale culegerii de Acte și Documente secrete ale Vaticanului, publicată de Secretariatul de Stat, sunt fără îndoială acelea referitoare la amenințarea deportării Papii de către armatele lui Hitler.

O însemnare a cardinalului Maglione vorbește de «svonurile alarmiste» în legătură cu cererea adresată de Hitler guvernului fascist pentru «îndepărtarea Papii dela Roma, sau

chiar din Europa». Svonurile acestea nu erau de bună seamă lipsite de temei, din moment ce într-o întrunire secretă a Cardinalilor din Curie se puse problema îndepărtării lui Pius XII, pentru a se preveni un eventual act de forță german.

Papa însă nu s'a lăsat impresionat de svonurile acestea. «Sanctitatea Sa, scrie Cardinalul Maglione, le-a primit fără să se turbure cătuși de puțin, exprimându-și imediat hotărârea de a rămâne la locul său».

Documentele publicate în acest al patrulea volum prezentat presei arată deasemenea greutățile întâmpinate de Sfântul Scaun în momentul numirii episcopilor în teritoriile ocupate, unde Hitler ar fi dorit să aibă numai prelați germani. Un schimb de

corespondența între Cancelaria celui de al Treilea Reich și Sfântul Scaun asupra acestei chestiuni documentează tensiunea care caracteriza raporturile Vaticanului cu Germania hitleristă privind la «problema Episcopilor», și poziția Sfântului Scaun, care și-a susținut cu intransigență punctul de vedere.

Pentru cercetătorii activității diplomatice a Vaticanului în timpul celui de al doilea război mondial «Actele» publicate acum de Secretariatul de Stat constituie un ajutor în adevăr prețios. Multe echivocuri și erori de interpretare a poziției Sfântului Scaun, dar mai ales a atitudinii Papii Pacelli față de evenimentele politice ale timpului sunt acum clarificate și corectate de prețioasele mărturii.

"Uniunea pentru apararea dreptatii si a libertatii"

Constituită recent, la Paris, «Uniunea pentru apărarea dreptății și a libertății», sediul: Boulevard Montmorency, Paris XVI, și-a inaugurat activitatea cu o «Declarație» care vrea să amintească lumii, și mai ales guvernelor occidentale, că democrația și libertatea nu sunt cuvinte cu sens unic.

Uniunea amintește aceluia care se pare că au uitat această tristă realitate, că «există încă regimuri care se definesc de democrație populară și care perpetuează o dictatură a unei minorități, suprimând libertatea de opinie și de expresie».

Declarația amintește deasemenea conducătorilor politici și intelectualilor «angajați» din lumea liberă că «persecuțiile judiciare ale căror victime sunt scriitorii în Rusia, în Polonia, în Cehoslovacia și în Jugoslavia continuă»; pentru a nu mai aminti persecuția religioasă în acele țări.

«Uniunea pentru apărarea dreptății și a libertății» își exprimă în sfârșit «stupoarea față de tăcerea păstrată în legătură cu toate aceste abuzuri de guverne și ambianțe totuși atât de sensibile la respectul drepturilor omului în alte țări și în alte împrejurări».

O Enciclopedie a Ateismului Contemporan

Ateismul, fenomen până mai ieri izolat, a devenit astăzi o problemă de importanță capitală, «față de care toate celelalte probleme care azi preocupă Biserica trec pe planul al doilea» — cum a afirmat Profesorul Rahner, unul din referenții «Enciclopediei Ateismului Contemporan» al cărui prim volum a fost prezentat zilele trecute în cursul unei excepțional de aglomerate conferințe de presă.

Necesitatea de a înfrunta tema ateismului printr-o colaborare interdisciplinară, interconfesională și internațională a inspirat Facultății de filosofie a Universității Pontificale Salesiene din Roma inițiativa acestei Enciclopedii, realizată cu colaborarea unei echipe de 100 de specialiști de prestigiu mondial.

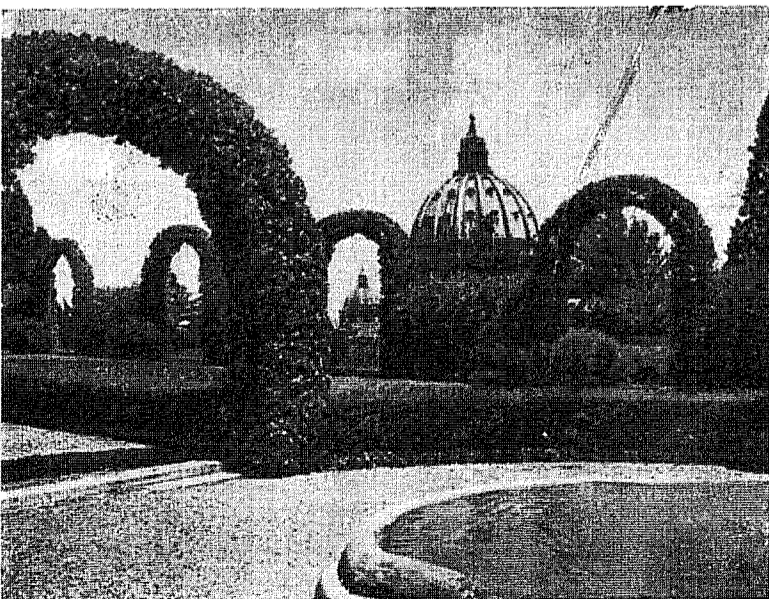
Fiecare din acești experți a prezentat o sinteză a fenomenului ateu, așa cum el se prezintă în sfera sa de activitate și de specializare. In felul acesta noua Enciclopedie devine o vastă panoramă a problemelor puse în discuție de ateism, și rezultatul suț la sută pozitiv al unei colaborări la cel mai înalt nivel, unic în genul său pe plan internațional.

Volumul întâi al Enciclopediei tratează problema ateismului privită sub aspectul raporturilor sale cu viața și cultura contemporană. Geneza istorică a fenomenului și principalele curente de gândire care l'au sprijinit vor face conștientul volumului al doilea; în volumul al treilea vor fi tratate problemele majore ridicate de

ateism, atât pe plan general cât și pe planul cunoașterii lor amănunțite. In sfârșit, volumul al patrulea — care va fi și ultimul — va considera ateismul ca problemă teologică, propunând o revenire asupra problemelor teologice de importanță fundamentală pentru creștinism și dând indicații asupra dialogului creștin cu lumea căzută pradă ateismului.

E un itinerar complet care, plecând de la expunerea fenomenului ca realitate a zilelor noastre, se încheie, după o bine adâncită analiză filosofică a ateismului, cu o confruntare pur teologică. Teologia e pentru cei o sută de colaboratori ai operei, singurul teren favorabil căutării unui limbaj comun în acest dialog cu ateii. A limita expunerea și discuția la componentele lor pur raționale ar însemna ca răspunsul dat de creștinism la problemele agitate de ateismul contemporan să fie el însuși limitat și ca atare nesatisfăcător. De aici datarea de a prezenta creștinismul în plenitudinea valorilor sale, adică pe un plan în primul rând teologic.

Toate confesiunile creștine și principalele religii ale lumii sunt reprezentate în această operă de colaborare. Totuși, pentru a-i asigura o cât mai mare unitate, majoritatea colaboratorilor sunt catolici. In climatul Conciliului Vatican II ei trebuie să exprime poziția globală a gândirii, a teologiei și a culturii catolice asupra unei probleme atât de grave și atât de actuale.

Roma: Grădina Vaticanului